

Miasto i Gmina Trzebiatów

**„Skąd mamy pieniądze
i na co je wydajemy?”**

Każda rodzina, instytucja, przedsiębiorstwo ma określone dochody i wydatki, pochodzą one z różnych źródeł i mają różne przeznaczenie. Zarówno w budżecie domowym czy też przedsiębiorstwa trzeba wiedzieć, czy nasze dochody pozwalają na dokonanie określonych zakupów. Podobnie rzecz się ma z budżetem gminy.

Podstawową jednostką samorządu terytorialnego jest gmina. Ustawa z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym definiuje ją jako wspólnotę samorządową tworzoną z mocy prawa przez wszystkich obywateli zamieszkujących określone terytorium. Istotą samorządu jest, że za pośrednictwem swoich przedstawicieli zarządza sprawami publicznymi. Kadencja rady gminy trwa cztery lata, licząc od dnia wyboru. Jej uchwały zapadają większością głosów, w obecności co najmniej połowy ustawowego składu rady, w głosowaniu jawnym, chyba że ustawa w danym okresie stanowi inaczej.

Głównym aktem, który określa przepisy prawa dotyczącego finansów publicznych, jest ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Do podstawowych pojęć występujących w finansach publicznych należą dochody i wydatki oraz przychody i rozchody.

Budżet jednostki samorządu terytorialnego stanowi podstawę gospodarki finansowej w danym roku budżetowym, jest rocznym planem dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów. Budżet gminy uchwalany jest w formie uchwały budżetowej i stanowi podstawę gospodarki finansowej gminy. Na jego podstawie gmina prowadzi swoją gospodarkę finansową w sposób jawny i samodzielny.

Inicjatywa w sprawie sporządzenia projektu uchwały budżetowej przysługuje wyłącznie zarządowi jednostki samorządu terytorialnego przez co rozumie się burmistrza. Zarząd sporządza i przedkłada projekt uchwały budżetowej organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego, którym jest rada gminy oraz regionalnej izbie obrachunkowej celem zaopiniowania do dnia 15 listopada roku poprzedzającego rok budżetowy.

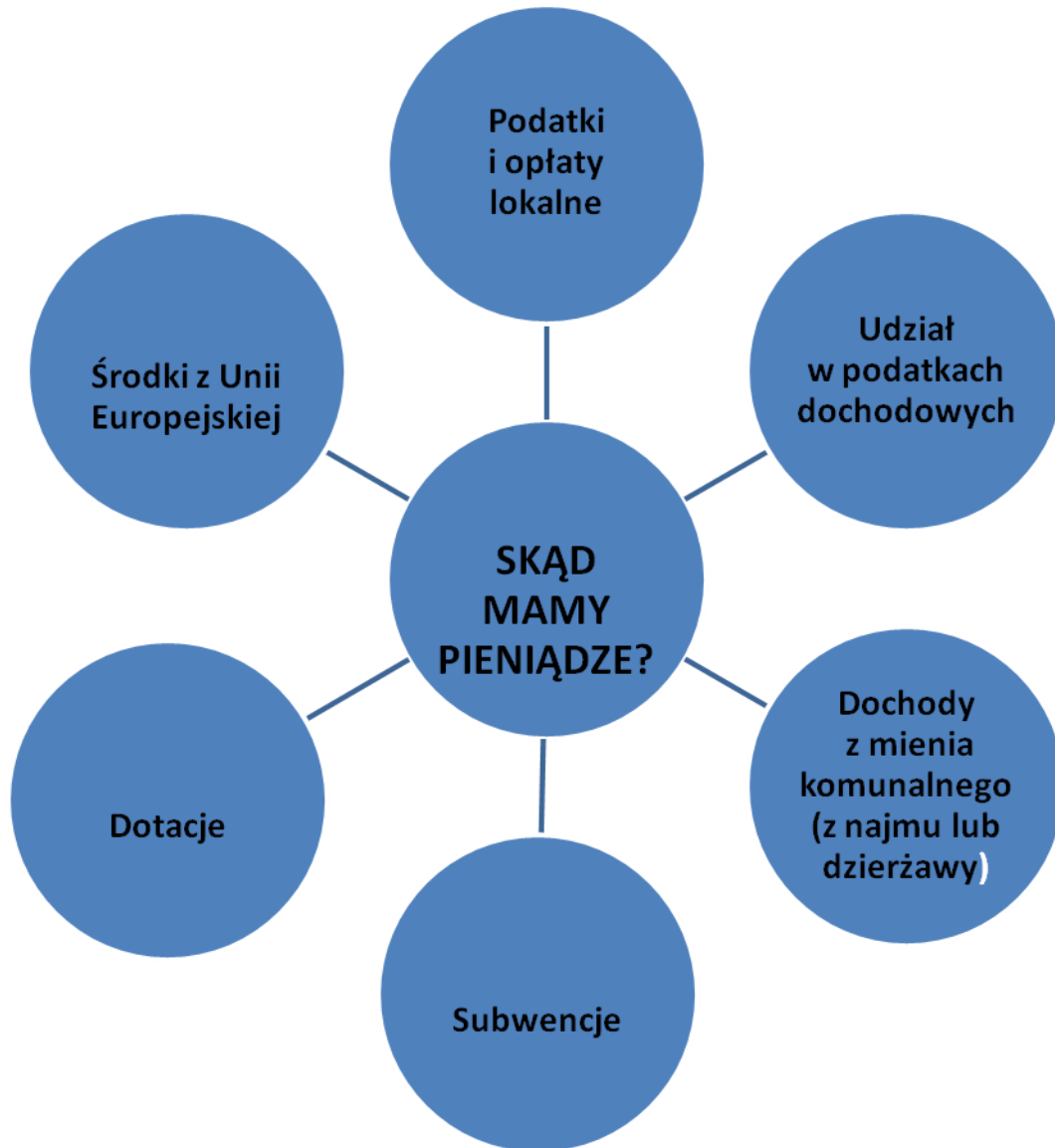
Opinię regionalnej izby obrachunkowej o projekcie uchwały zarząd przed uchwaleniem budżetu jest zobowiązany przedstawić organowi stanowiącemu. Uchwałę budżetową podejmuje się przed rozpoczęciem roku budżetowego, w szczególnie uzasadnionych przypadkach nie później niż do dnia 31 stycznia roku budżetowego. Do czasu podjęcia uchwały budżetowej podstawą gospodarki finansowej jest projekt .Budżet jednostki wykonuje zarząd. W terminie 21 dni od dnia podjęcia uchwały budżetowej zarząd przekazuje podległym jednostkom informacje o ostatecznych kwotach dochodów i wydatków tych jednostek oraz wysokości dotacji i wpłat do budżetu.

Dodatnia różnica między dochodami publicznymi a wydatkami publicznymi, ustalona dla okresu rozliczeniowego, stanowi nadwyżkę sektora finansów publicznych, zaś ujemna różnica jest deficytem sektora finansów publicznych, co przedstawia poniższy schemat.

DOCHODY PRZYCHODY		WYDATKI ROZCHODY
(to kredyty i pożyczki oraz nadwyżka środków z lat ubiegłych)		(to spłaty kredytów i pożyczek)
+	≥	+

Zarząd jednostki samorządu terytorialnego przedstawia w terminie do 31 marca roku następującego po roku budżetowym sprawozdanie z wykonania budżetu, informacje o stanie mienia komunalnego, a do 31 maja sprawozdanie finansowe. Po zapoznaniu się z tymi dokumentami oraz opinią regionalnej izby obrachunkowej jak też ze stanowiskiem komisji rewizyjnej , nie później niż do dnia 30 czerwca podejmuje się uchwałę w sprawie absolutorium.

SKĄD MAMY PIENIĄDZE?

Dochody z **podatków i opłat lokalnych** pochodzą m. in z: podatku od nieruchomości, podatku rolnego, leśnego, podatku od środków transportowych, opłaty od posiadania psów, opłaty targowej, miejscowej, prolongacyjnej, zezwoleń na sprzedaż alkoholu.

Gminie przysługują wpływy z udziału w obu podatkach dochodowych stanowiących dochód państwa. Wysokość udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych od podatników tego podatku zamieszkałych na obszarze gminy wynosi 37,12 %, a podatku dochodowym od osób prawnych – 6,71 %.

Dochody z majątku gminy stanowią opłaty za dzierżawę i użytkowanie wieczyste gruntów, czynsze, wynajem pomieszczeń, a także dochody ze sprzedaży mieszkań lub działek.

Subwencje są bezzwrotną pomocą finansową udzielaną przez państwo i stanowią formę wyrównywania niewystarczających dochodów własnych gminy. Otrzymane z budżetu państwa subwencje to: oświatowa i wyrównawcza.

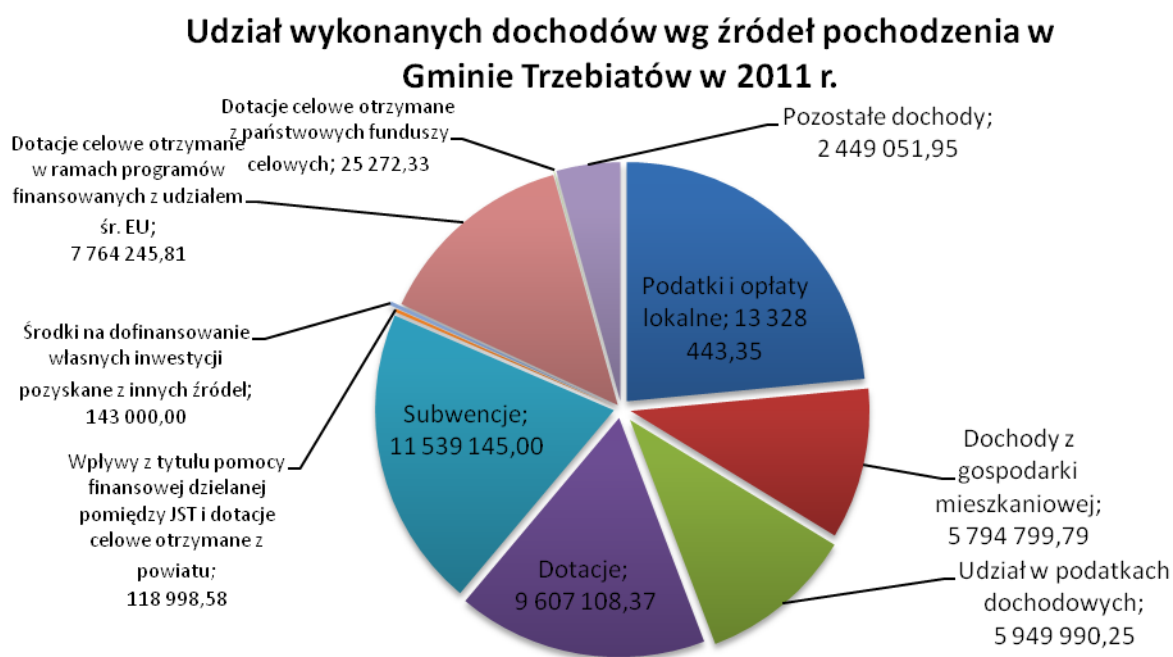
Dotacja to również bezzwrotna pomoc finansowa, charakteryzująca się tym, że może być wydana wyłącznie na cel , na który została przyznana. Gmina Trzebiatów pozyskuje także **środki z budżetu Unii Europejskiej oraz innych źródeł zagranicznych**. Są to środki pozyskiwane na realizację inwestycji w ramach różnych projektów unijnych.

Dochody na jednego mieszkańca na dzień 31.12.2011 r.

Źródła dochodów	Dochody na 1 mieszkańca
Podatki i opłaty lokalne	790,16 zł
Subwencje	684,08 zł
Dotacje	571,04 zł
Udział w podatkach dochodowych	352,73 zł
Dochody z gospodarki mieszkaniowej	343,53 zł
Wpływy z tytułu pomocy udzielanej pomiędzy jst	7,05 zł
Środki finansowe pozyskane z innych źródeł	0,04 zł
Pozostałe dochody	145,18 zł
Dotacje celowe otrzymane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich	460,29 zł
Środki na dofinansowanie własnych inwestycji gmin pozyskane z innych źródeł	8,48 zł
OGÓŁEM	3.362,58 zł

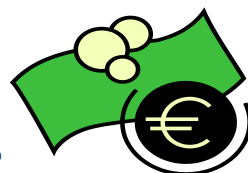
Plan budżetu po stronie dochodów gminy Trzebiatów wyniósł 81.830.327,88 zł, a wykonano go na kwotę 56.720.055,43 zł tj. w 69,31 %, w tym:

- Dochody własne plan 72.288.157,00 zł ,wykonanie 49.112.708,74 zł tj.67,94 %
- Dotacje na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych ustawami plan 7.257.880,88 zł, wykonanie 7.248.942,81 zł tj.99,88 %
- Dotacje na zadania wg porozumień między jst plan 2.284.290,00 zł, wykonanie 358.403,88 zł tj 15,68 %.

Powyższe dane obrazują, że największymi dochodami własnymi budżetu gminnego są podatki i opłaty lokalne stanowiące 23,50 % ogółu dochodów, zaś drugą co do wielkości pozycją generującą dochody gminy są subwencje z budżetu państwa, które wynoszą 20,34 % ogółu dochodów.

Plan przychodów budżetu wyniósł w 2011 r. 15.440.631,00 zł, z tego 2.891.000,00 zł nadwyżka środków na rachunku bankowym z lat ubiegłych, emisja obligacji – 9.030.000,00 zł, zaciągnięcie pożyczki – 3.500.000,00 zł oraz 19.631,00 zł – spłata pożyczek z Gminnego Funduszu Remontowego. Emisja obligacji komunalnych i zaciągnięcie pożyczki w roku 2011 na łączną kwotę 10.776.144,30 zł dotyczyła projektów realizowanych w ramach umów zawartych na realizację programów finansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej. Do końca roku projekty te nie zostały rozliczone i nie otrzymano refundacji tych środków.

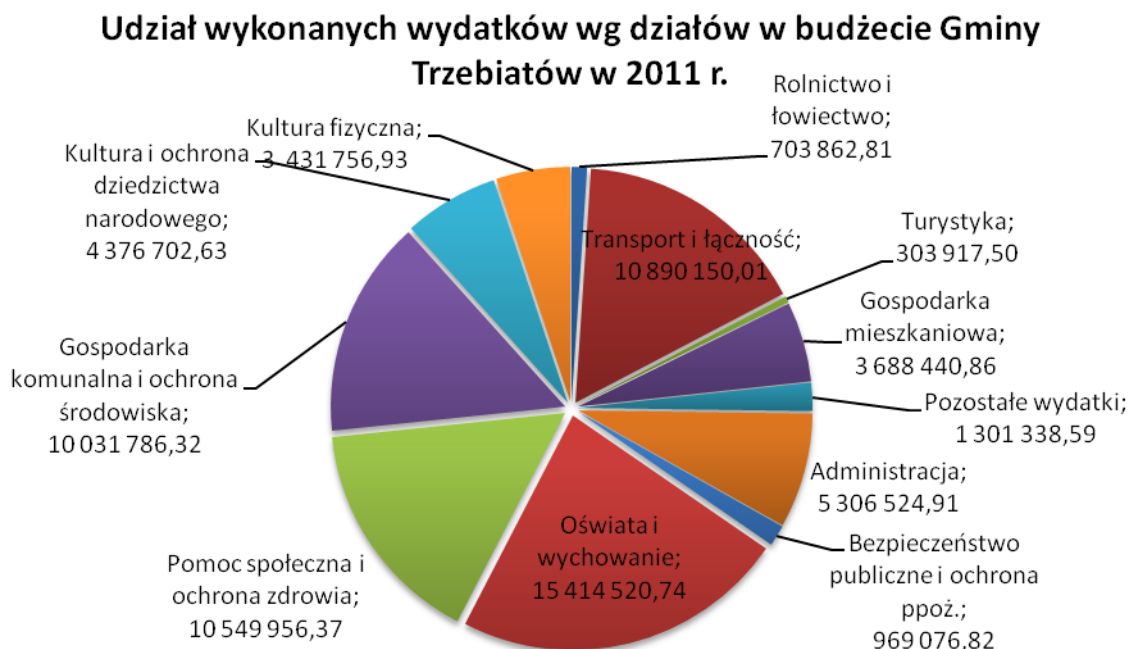

NA CO WYDAJEMY PIENIĄDZE?

Zgromadzone dochody Gmina przeznacza na wydatki bieżące i wydatki majątkowe (inwestycyjne).

Wydatki bieżące służą zaspokojeniu bieżących potrzeb mieszkańców w zakresie edukacji, pomocy społecznej, gospodarki komunalnej i mieszkaniowej, utrzymania ulic miejskich itp. **Wydatki majątkowe** ponoszone są na inwestycje i służą rozwojowi Gminy.

W 2011 r. na planowaną kwotę wydatków majątkowych 49.638.566,00 zł wydatkowano 22.716.585,91 zł tj. 45,76 %. Na niski procent wykonania planu wydatków w 2011 roku duży wpływ miał przedłużający się proces realizacji modernizacji portu. Zaliczkę w wysokości ponad 20 milionów złotych, którą otrzymano na zadanie związane z realizacją projektu „Przebudowa portu w Mrzeżynie” gmina odprowadziła w grudniu 2011 r.

Budżet po stronie wydatków został wykonany w 70,08 %. Plan na kwotę 95.558.378,88 zł wykonano w kwocie 66.968.034,49 zł.

Wydatki na zadania własne wyniosły 59.360.687,80 zł, na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych ustawami – 7.248.942,81 zł, a na zadania wg porozumień między jst – 358.403,88 zł.

Z budżetu wydatkowano na:

- zadania majątkowe – kwotę 22.716.585,91 zł tj. 33,92 % ogólnej kwoty wydatków
- zadania bieżące Gminy – kwotę 44.251.448,58 zł tj. 66,08 %.

Plan rozchodów na dzień 31 grudnia 2011 r. wyniósł 1.712.580,00 zł. Rozchody przeznaczano na spłatę rat pożyczek zaciągniętych w latach poprzednich, wykup obligacji jak również zabezpieczono środki na udzielenie pożyczek z Gminnego Funduszu Remontowego.

Wydatki na jednego mieszkańca na dzień 31.12.2011 r.

Wydatki wg działów	Wydatki na 1 mieszkańca
Oświata i wychowanie	913,83 zł
Rolnictwo i łowiectwo	41,73 zł
Pomoc społeczna i ochrona zdrowia	625,44 zł
Administracja	314,59 zł
Transport i łączność	645,61 zł
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	594,72 zł
Kultura fizyczna	203,45 zł
Gospodarka mieszkaniowa	218,66 zł
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	57,45 zł
Turystyka	18,02 zł
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	259,46 zł
Pozostałe wydatki	77,15 zł
Ogółem	3.970,12 zł

Z powyższych danych wynika, że Gmina z ogółu wydatków budżetu w 2011 r. najczęściej wydatkowała na oświatę i wychowanie oraz edukacyjną opiekę wychowawczą – 23,02 % , transport i łączność – 16,26 % oraz na pomoc społeczną – 14,91 %.

Z budżetu państwa otrzymano subwencję oświatową i dotacje dotyczące zadań oświatowych w wysokości 9.252.624,60 zł czyli 5.563.200,12 zł do zadań oświatowych dopłaciła gmina .

W dziale transport i łączność wydatkowano m.in. na :

- przebudowę ul. Nowotki, 8-go Marca i Kwiatowej w Trzebiatowie - 1.653.370,85 zł;
- przebudowę nawierzchni po kanalizacji – 3.890.266,86 zł;
- bieżące utrzymanie ulic, placów i mostów – 289.429,27 zł;
- utrzymanie Portu Morskiego w Mrzeżynie – 346.594,61 zł;
- modernizację portu rybackiego w Mrzeżynie – 336.969,65 zł.

Mieszkańcy gminy wyrażają swoją wolę w głosowaniu powszechnym (wybory i referendum) lub za pośrednictwem organów gminy (burmistrza). Działalność organów jest jawna. Obywatele mają prawo do otrzymywania informacji, wstępu na sesje rady gminy i posiedzenia jej komisji, a także wglądu do protokołów z posiedzeń organów gminy i komisji rady gminy.